

**PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA  
Z BIOLOGII I PRZYRODY  
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 7 W TARNOBRZEGU**

**Przedmiotowe zasady oceniania z biologii w klasach V, VII, VIII oraz przyrody w kl. IV opracowany został w oparciu o:**

1. Przedmiotowe zasady oceniania zostały opracowane na podstawie wytycznych zawartych w Rozporządzeniu MEN z dnia 10 czerwca 2015 r. (poz. 843) w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych, a także Rozporządzenia MEN z dnia 11 sierpnia 2016 r. (poz. 1278) zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych.
2. Nową podstawę programową z przyrody i biologii dla szkoły podstawowej.
3. WZO - SP 7 w Tarnobrzegu.

Uczniowie korzystają z następujących podręczników:

Klasa 4: „Tajemnice przyrody” podręcznik dla uczniów, Wydawnictwo Nowa Era + ćwiczenia

klasa 5: „Puls życia 5” podręcznik dla uczniów, Wydawnictwo Nowa Era + ćwiczenia

klasa 6: „Puls życia 6” podręcznik dla uczniów, Wydawnictwo Nowa Era + ćwiczenia

klasa 7: „Puls życia 7” podręcznik dla uczniów, Wydawnictwo Nowa Era + ćwiczenia

klasa 8: „Puls życia 8” podręcznik dla uczniów, Wydawnictwo Nowa Era + ćwiczenia

Program realizowany jest w następującym wymiarze:

klasa 4 –2 godzina tygodniowo

klasa 5 –1 godzina tygodniowo

klasa 6 –1 godziny tygodniowo

klasa 7 –2 godziny tygodniowo

klasa 8 –1 godzina tygodniowo

**Przedmiotem oceniania są:**

- wiadomości,
- umiejętności
- postawa ucznia i jego aktywność

**Cele ogólne oceniania na biologii/przyrodzie**

- rozpoznawanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- pomoc uczniowi w samodzielnym kształceniu przyrodniczym, biologicznym,
- przekazanie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach dziecka,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania,
- prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

**Metody i narzędzia oraz szczegółowe zasady sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów:**

1. Wypowiedzi ustne (przynajmniej 1 raz w semestrze). Przy odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji.
  - a) Przy wystawianiu oceny za odpowiedź ustną nauczyciel jest zobowiązany do udzielenia uczniowi informacji zwrotnej.
  - b) wzorzec oceniania odpowiedzi ustnej przedstawia poniższa tabela:

|                      |                                                                                                                                                                                    |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ocena niedostateczna | Uczeń nie udziela poprawnej odpowiedzi na żadne z trzech zadanych pytań.                                                                                                           |
| ocena dopuszczająca  | Uczeń udziela pełną odpowiedź na jedno pytanie lub niepełną na dwa.                                                                                                                |
| ocena dostateczna    | Uczeń udziela adekwatną, pełną odpowiedź na dwa pytania.                                                                                                                           |
| ocena dobra          | Uczeń udziela adekwatną, pełną odpowiedź na dwa pytania i niepełną na trzecie.                                                                                                     |
| ocena bardzo dobra   | Uczeń udziela adekwatną, pełną odpowiedź na wszystkie pytania.                                                                                                                     |
| ocena celująca       | Uczeń udzielił poprawnych, pełnych odpowiedzi na wszystkie zadane pytania i oprócz tego wykazał się na przynajmniej jedno z poruszanych zagadnień wiedzą wykraczającą poza program |

- c) Odstępstwa od tego wzorca mogą wynikać z uwzględnienia przez nauczyciela specyfiki funkcjonowania w szkole ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- d) Ocenianie może być za pomocą plusów i minusów. Trzy plusy dają ocenę bardzo dobrą, natomiast trzy minusy ocenę niedostateczną. W przypadku, gdy wynikiem trzykrotnego oceniania są jednocześnie plusy i minusy - o ocenie decyduje czwarta ocena częściowa zgodnie z poniższą tabelką.

| oceny częściowe | ocena uzyskana z ocen częściowych |
|-----------------|-----------------------------------|
| - - -           | niedostateczny                    |
| + - -           | dopuszczający                     |
| + + -           | dostateczny                       |
| + + +           | dobry                             |
| + + +           | bardzo dobry                      |

- e) W przypadku, gdy wynikiem trzykrotnego oceniania są jednocześnie plusy i minusy - o ocenie decyduje czwarta ocena częściowa zgodnie z tabelką
  - f) Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do odpowiedzi ustnej bez usprawiedliwienia raz w półroczu. Nieprzygotowanie zgłasza nauczycielowi przed lekcją lub na jej początku, zanim nauczyciel wywoła go do odpowiedzi.
  - g) Kolejne nieprzygotowanie może zgłosić uczeń uczęszczający do dwóch szkół (np. muzycznej), w okresie odbywających się przesłuchań i egzaminów albo reprezentujący szkołę w ważnych konkursach artystycznych lub zawodach sportowych.
2. Kartkówki 10 min. obejmujące materiał z trzech ostatnich lekcji (nie są zapowiadane), nie podlegają poprawie.
  3. Sprawdziany pisemne 30 min. – 45 min. (zależnie od zakresu sprawdzanego materiału), przeprowadzane po zakończeniu działu, zapowiadane 1 tydzień wcześniej.

4. Sprawdziany są obowiązkowe, jeżeli uczeń opuścił ma obowiązek napisać go w terminie nieprzekraczającym 2 tygodnie od powrotu do szkoły.
  - a) W przypadku nieobecności usprawiedliwionej uczeń musi napisać pracę klasową w ciągu dwóch tygodni od daty powrotu do szkoły.
  - b) Jeżeli nieobecność jest nieusprawiedliwiona, uczeń przystępuje do pracy klasowej na pierwszej lekcji, na którą przyszedł.
  - c) Uczeń ma możliwość poprawy sprawdzianu w przypadku uzyskania oceny niższej niż dopuszczający.
  - d) Obie oceny ze sprawdzianu są wpisywane do dziennika, a pod uwagę jest brana ocena poprawkowa, nawet, jeśli jest niższa od poprawianej.
5. Prace pisemne powinny być ocenione i oddane w ciągu 2 tygodni przez nauczyciela.
6. Uczeń ma prawo do wglądu we własną pracę i zapoznania się z błędami oraz wyjaśnienie ich przez nauczyciela.
7. Wszystkie prace są archiwizowane – uczniowie i ich rodzice mogą je zobaczyć i otrzymać uzasadnienie wystawionej oceny. Nie ocenia się ucznia po dłuższej nieobecności w szkole.
8. Nieobecność ucznia w szkole nie zwalnia go z obowiązku uzupełnienia zaległości z danej partii materiału.
9. Ćwiczenia i zeszyt przedmiotowy – sprawdzany 1 raz w semestrze biorąc pod uwagę staranność i systematyczność
10. Prace domowe podlegające ocenie:
  - a) prace badawcze, obserwacje i hodowle wskazane w podstawie programowej,
  - b) zadania związane z projektami edukacyjnymi – wykonywanie plakatów, prezentacji multimedialnych do bieżącego materiału.
  - c) wykonanie wskazanych zdań w zeszycie ćwiczeń.
11. Aktywność ucznia:
  - a) wkład pracy w przyswojenie wiedzy na lekcji bieżącej (krótkie wypowiedzi na lekcji), prowadzenie obserwacji, wykonywanie doświadczeń,
  - b) prace dodatkowe (samodzielnie opracowania oparte na innych źródłach niż podręcznik, plansze, rysunki, modele, okazy wzbogacające zbiory, zielniki, działania na rzecz środowiska np., zbiórka surowców wtórnych, udział w konkursach) w skali celujący-bardzo dobry-dobry.
  - c) oceniane są zaangażowanie, umiejętność pracy w grupie lub w parach.
12. W przypadku sprawdzianów pisemnych przyjmuje się skalę punktową przeliczaną na oceny cyfrowe wg kryteriów:
  - 100 %– celujący + ZADANIE DODATKOWE
  - 100–90% – bardzo dobry,
  - 89–75% – dobry,
  - 74–50% – dostateczny,
  - 49–30% – dopuszczający,
  - 29–0% – niedostateczny.

## **Spis pomocy niezbędnych do pracy na lekcjach biologii**

Na każdej lekcji biologii/przyrody uczeń powinien mieć:

1. Podręcznik do przedmiotu.
2. Zeszyt przedmiotowy do biologii – uczeń powinien prowadzić zeszyt, w którym będzie robił notatki z lekcji, zapisywał ważne informacje, udzielał odpowiedzi do zadań domowych; uczeń może prowadzić jeden zeszyt przez cały okres nauki, dzięki czemu ma możliwość w każdej chwili powrócić do poprzednich lekcji, nawiązać do przerobionych wcześniej partii materiału.
3. Ćwiczenia przedmiotowe – sprawdzane wyrywkowo; ocenie podlega zarówno poprawność merytoryczna rozwiązywanych zadań, jak i estetyka oraz systematyczność.
4. Przybory: ołówek, gumkę do mazania, linijkę, kredki lub pisaki - są to pomoce niezbędne do wykonywania rysunków, schematów, wykresów, tabeli itp.

**RYSUNKI BIOLOGICZNE WYKONUJEMY OŁÓWKIEM.**

## **Sposoby informowania uczniów:**

Na pierwszych godzinach lekcyjnych nauczyciel zapoznaje uczniów z systemem oceniania. Ocenę cząstkową są jawne, oparte o opracowane kryteria. Sprawdziany inne prace pisemne są przechowywane w szkole do końca danego roku szkolnego.

## **Sposoby informowania rodziców:**

Nauczyciel na pierwszym zebraniu informuje rodziców o sposobie oceniania z przedmiotu. O ocenach cząstkowych i klasyfikacyjnych informuje się rodziców na zebraniach rodzicielskich lub w czasie indywidualnych spotkań z rodzicami udostępniając zestawienie ocen lub umożliwiając wgląd do dziennika lekcyjnego. Informacje o grożącej ocenie niedostatecznej klasyfikacyjnej jest przekazywane zgodnie z procedurą WSO.

## **Sposoby korygowania niepowodzeń szkolnych i podnoszenia osiągnięć uczniów.**

1. Możliwość poprawy oceny ze sprawdzianu.
2. Umożliwienie zwolnienia z pracy klasowej, kartkówki lub odpowiedzi ustnej w wyjątkowych przypadkach losowych.
3. Możliwość zgłoszenia nie przygotowania ucznia raz w semestrze przy 1 godz. w tygodniu i 2 razy w semestrze przy 2 godz. w tygodniu (odpowiedź ustna) oraz zgłoszenia 1 raz braku pracy domowej lub braku zeszytu.
4. Rozwijanie zainteresowań i poszerzanie wiadomości poprzez wykonanie dodatkowej pracy, zadania.

## **Wymagania ogólne na poszczególne stopnie szkolne:**

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy,
- prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią biologiczną, przyrodniczą,
- potrafi stosować zdobyte wiadomości w sytuacjach nietypowych,
- formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy,
- dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów biologicznych, przyrodniczych,
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na innych przedmiotach,
- potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł informacji,
- bardzo aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,
- wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią,

- bierze udział w konkursach biologicznych, przyrodniczych na terenie szkoły i poza nią.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone programem nauczania,
- wykazuje szczególne zainteresowania przedmiotem
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów w nowych sytuacjach,
- bez pomocy nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji,
- potrafi planować i bezpiecznie przeprowadzać doświadczenia i hodowle przyrodnicze,
- sprawnie posługuje się mikroskopem i lupą oraz sprzętem laboratoryjnym,
- potrafi samodzielnie wykonać preparaty mikroskopowe i opisać je,
- prezentuje swoją wiedzę posługując się poprawną terminologią biologiczną,
- aktywnie uczestniczy w procesie lekcyjnym,

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności bardziej złożone i mniej przystępne, przydatne i użyteczne w szkolnej i pozaszkolnej działalności,
- potrafi stosować zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania problemów typowych, w przypadku trudniejszych korzysta z pomocy nauczyciela,
- posługuje się mikroskopem i zna sprzęt laboratoryjny,
- wykonuje proste preparaty mikroskopowe,
- udziela poprawnych odpowiedzi na typowe pytania,
- jest aktywny na lekcji,

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności przystępne, niezbyt złożone, najważniejsze w nauczaniu biologii, oraz takie, które można wykorzystać w sytuacjach szkolnych i pozaszkolnych,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe problemy o małym stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela korzysta z takich źródeł wiedzy jak: słowniki, encyklopedie, tablice, wykresy, itp.,
- wykazuje się aktywnością na lekcji w stopniu zadowalającym,

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem, ale nie przekreślają one możliwości dalszego kształcenia,
- wykonuje proste zadania i polecenia o bardzo małym stopniu trudności, pod kierunkiem nauczyciela,
- z pomocą nauczyciela wykonuje proste doświadczenia biologiczne, przyrodnicze,
- wiadomości przekazuje w sposób nieporadny, nie używając terminologii fachowej dla przedmiotu,
- jest mało aktywny na lekcji,

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i umiejętności określanych podstawami programowymi, koniecznymi do dalszego kształcenia,
- nie potrafi posługiwać się przyrządami biologicznymi,

- wykazuje się brakiem systematyczności w przyswajaniu wiedzy i wykonywaniu prac domowych,
- nie podejmuje próby rozwiązania zadań o elementarnym stopniu trudności nawet przy pomocy nauczyciela,
- wykazuje się bierną postawą na lekcji,

**OBNIŻENIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH** – nauczyciel jest zobowiązany na podstawie pisemnej opinii poradni psychologicznej (do tego upoważnionej) obniżyć wymagania edukacyjne w stosunku do ucznia, u którego stwierdzono deficyty rozwojowe.

#### **SPRAWDZENIE I OCENIANIE SUMUJĄCE POSTĘPY UCZNIA**

Podsumowaniem edukacyjnych osiągnięć ucznia w danym roku szkolnym są ocena śródroczna i ocena roczna. Nauczyciel wystawia je po uwzględnieniu wszystkich form aktywności ucznia oraz wagi ocen częściowych.